

SOVJET. RUSIJA SVARI RUMUNSKO

Za vse nadaljne spopade ob meji bo odgovorna Rumunska

Kot poroča ruska uradna častniška agentura "Tass", je sovjetska vlada protestirala pri rumunski vladi zaradi "izzivalnih" napadov rumunskih vojakov in aeroplanov ob rusko-rumunski meji ter jo opozorila, da morajo med obema državama nastati zelo napeti odnosi.

Ruski vnanji podkomisar V. G. Dekanozov je poklical k sebi rumunskega poslanika Grigorija Gafencu in mu rekel, da nadaljnjih rumunskih napadov sovjetska Rusija ne more več prenašati.

Dekanozov je zahteval takojšnji in zadovoljiv odgovor na protest. Rusija je pri rumunski vladi že drugič vložila protest; prvi je bil vročen 10. avgusta. Nanj je rumunska vlada odgovorila, da so ruski vojniki in aeroplani vpadli v rumunsko ozemlje.

Dekanozov je Gafencu nato odgovoril, da je preiskava dogajala, da so rumunski vojniki in aeroplani kršili mejo in da sovjetska vlada tega ne bo več trpela.

Kralj Karol sklical ministrski svet

Kralj Karol je sinoči sklical na izjemno sejo svoje ministre in vse vodilne politične osebnosti, da jim predloži nemško-italijanski načrt za poravnavo rumunsko-madžarskega spora zaradi Transilvanije.

Nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop in italijanski vnanji minister grof Galeazzo Ciano, ki sta imela dolgo konferenco z madžarskimi in rumunskimi zastopniki na Dunaju, sta sklenila, da mora do danes opokline Rumunska odgovoriti na njun načrt.

Associated Press poroča, da se po Bukarešti splošno govori, da namerava kralj Karol postaviti nov kabinet.

Vnanja ministra zahtevata takojšnjo rešitev

Von Ribbentrop in grof Ciano sta madžarskim in rumunskim zastopnikom povedala, da se morajo glede Transilvanije takoj sporazumeti, ker bo četa na vsak način odvrniti vojno na Balkanu.

Rumunski politični voditelji, ki jih je kralj Karol poklical na konferenco v Bukarešto, so se pripeljali v glavno mesto v več posebnih vlakih. Sestali so se ob 10.30 v kraljevi palači in do 3 ponoči seja še ni bila končana.

Po mnenju rumunskih vladnih krogov hočeta Nemčija in Italija doseči hitro poravnavo rumunsko-madžarskega spora, da s tem prepreči nadaljnje rusko prodiranje na Balkan in proti zapadu.

Politična kampanja

Willkie odklonil Coughlinovo pomoč

Predno se je podal republikanski predsedniški kandidat Wendell Willkie iz New Yorka z letalom proti Zapadu, je pozval k sebi v hotel Commodore časnikarje ter razpravljal z njim o svojih namelih.

Nekaj časnikarja ga je vprašal, kaj misli o znanem radio-priogarju Coughlinu, ki ga je v svojem glasilu tako zelo hvalil in povzdigoval. Willkie je odvrnil, da ga Coughlinova hvala ne briga in dostavil: — Jaz odločno zavračam podporo vseh tistih ljudi, ki imajo proti veri ali plemenu gotove predsodke.

Republikanski kandidat bo prepotoval 7000 milj

Republikanski predsedniški kandidat Willkie se je odpeljal z letalom v Indianapolis. Odtam bo šel v Rushville, Ind., kjer bo ostal do 14. septembra. Takrat se bo njegova govorniška turneja šele pričela. Obiskal bo vse zapadne države ter bo prepotoval nad sedem tisoč milj. Imel bo šest velikih govorov ter šestdeset do sedemdeset manjših. 2. novembra bo došel v New York.

Demokratinja kritizira New Deal

V New Yorku je govorila Mrs. Hersford Dugan iz Indiane. Doselej je bila ena najbolj

znanih ženskih voditeljic v demokratskem taboru, zdaj je pa stopila na Willkiejevo stran. V svojem govoru je kritizirala New Deal ter predsednikovo ženo, ki baje izrablja svojo pozicijo kot "prva dama dežele". Očitno ji je, da simpatizira z radikalnimi elementi.

Bela hiša odgovorja

Nedavno je Wendell L. Willkie kritiziral predsednikovo obrambno komisijo, ki, kakor znano, sestoji iz sedmih članov. Republikanski predsedniški kandidat je izjavil, da bi morala imeti komisija načelnika.

Včeraj je izjavil predsednikov tajnik Stephen Earley. — Predsednikovi obrambni komisiji načeluje William S. Knudsen. Vsi drugi člani imajo vsak svoje delo in načeljujejo posameznim odelkom.

Kdo je pa nad vsemi? — je vprašal tajnika neki časnikar.

— Nad vsemi je pa predsednik Roosevelt, — se je glasil odgovor.

Rooseveltove govor

Predsednik Roosevelt se je posvetoval z demokratskim senatorjem Lucasom iz Illinoisa, nato pa odpotoval v Hyde park. Odtam bo vprizoril sedem dni trajajoče potovanje po vzhodnih državah. Na delavski praznik bo imel dva govora.

ODMEVI UMORA LEONA TROCKEGA

Mladi Brooklyncanki bodo skušali dokazati, da je bila v zvezi z morilcem Jacksonom. — Njen brat je v Mexico City.

Iz Mexico City poročajo, da se bo morala mlada Brooklyncanka Silvia Ageloff precej vztrajno boriti za svojo svobodo. Oblasti so ji dokazale — in ona ne taji — da je bila ljubica Franka Jacksona, mladega Belgijca, ki je usmrtil izgnanega ruskega voditelja Leona Trockega. Dokazati ji pa skušajo tudi, da je ona zasnovala umor in da je bil Jackson le pokorno orodje v njenih rokah.

Po posredovanju ameriškega konzula George P. Shawe je bila sicer izpuščena iz ječe, pa je noč in dan pod najstrožjim policijskim nadzorom. Za svojo obrambo je najela znano odvetniško firmo Boshan and Ringe v Mexico City.

Miss Ageloff je silno razburjena. Zdravniki pravijo, da se ji je štati hudega živčnega napada, če se na kakšen način ne pomiri.

Njen brat, ki je takoj po umoru Trockega odpotoval iz Združenih držav v Mehiko,

dolži zastopnike mehiških oblasti, da so jo mučili, hoteč izsiliti z nje kakšno priznanje.

Jacksona, ki se bo moral za govarjati zaradi umora po prvem redu, straži nenehoma dvajset policistov, ker je do spelo odnekod poročilo, da ga bodo skušali sovjetski agentje osvoboditi.

BOMBE NA LONDON IN BERLIN

Nemčija je včeraj priznala, da so Angleži v triurnem zračnem napadu povzročili v Berlinu veliko škodo. Prizadetih je bilo osem okrajev; ter je bilo ubitih 10 oseb, 28 pa ranjenih.

Nemško vrhovno poveljstvo tudi priznava, da so angleški letalci bombardirali naprave za umetni bencin v Leuni in kemične tovarne v Halle, Junkerjeve tovarne za aeroplane v Dessau, tovarno za aeropla-

Konškripcija Industrije

Senat je odobril obvezno vojaško službo moških med 21. in 30. letom, zdaj pa nekateri zahtevajo naj bodo tudi za industrijo uveljavljeni strožji predpisi.

Prvič v zgodovini je odobril senat v mirnem času obvezno vojaško službo za moške v starosti od 21. do 30. leta. Predlog, da bi bila obvezna vojaška služba uvedena šele 1. januarja, 1941, je bil zavrnjen.

Takoj zatem so omenili nekateri senatorji, da mora biti tudi industrija konškrirana, za industrijo pa delavstvo.

Demokratski senator George iz Georgije je izjavil, da ni mogoče prepričati naroda, da se sedanja vlada pripravlja na mir.

— Narod bo ob volitvah spregovoril odločno besedo, — je izjavil George. — Če hočete, konškrirajte moške, tovarne in farmerje. Konškrirajte vsako tovarno in konškrirajte delavce, ki delajo v njih. Konškrirajte bogastvo naroda v mirnem času in pazite, s kakšno resnostjo vam bo narod povedal, da se za vzemate za mir. Gospodje, počakajte razsodbe v novembru.

Demokratski senator Holt iz West Virginije je rekel časnikarjem, da dva vladi naklonjena senatorja skušata ugotoviti, če bi večina sprejela resolucijo, da je med Nemčijo in Združenimi državami vojno stanje.

Senator Wheeler je ironično pripomnil: — Zdaj, ko smo odobrili obvezno vojaško službo, se ne smemo ustaviti sredi poti. Še vojno je treba napovedati.

Senatorji, ki zahtevajo konškripcijo industrije, utemeljujejo svoj predlog z domnevo, da bi v tem slučaju industri-

jalec ne mogli "štrajkati", če bi jim vlada ne odmerila dovolj visokih dobičkov. Predlog pooblašča vojnega in mornariškega tajnika, naj tovarne enostavno prevzameta, če se ne moreta z industrijskimi mirnimi potom sporazumeti.

Značilna je naslednja izjava senatorja Walsha: — Tovarnarji so preveč brezbržni napram vladnim naročilom in raje sprejemajo naročila iz inozemstva. Če bi ne bilo vnanjih naročil, bi bili industrijski prav zadovoljni z 8 odstotki dobička.

Nadalje je rekel, da vlada pospešuje inozemska naročila. Vladi zaradi tega noče kritizirati, pač pa le pove, kar je res.

Demokratski senator Lee iz Oklahome je še bolj radikalno. — Vlada naj bi imela pravico, — je rekel, — prevzeti katerokoli radio postajo. In imela naj bi oblast, prevzeti katerikoli časopis v propagandne svrhe. Ljudje se morajo odreči nekaterim svoboščinam, ki jih uživajo v normalnih časih, da spremene vlado v močno, enotno organizacijo.

Proti temu je nastopil demokratski senator Chandler iz Kentucky, ki je dejal: — Po mojem mnenju bi vlada ne smela prevzeti časopisa ali kaj drugega v propagandne svrhe.

Za predlogo o obvezni vojaški službi je glasovalo 58 senatorjev, proti predlogi pa 31. Ako bo predloga vzakonjena, bo v prihodnjih petih letih draftanih 3 milijone 400 tisoč mož.

ne v Lipskem in več tovarn za čiščenje petroleja.

Nemško vrhovno poveljstvo tudi zagovarja slabo protizračno obrambo Berlina s tem, da so angleški aeroplani prevlečeni z nevidnim lakom, kar pa Angleži zanikujejo.

Sinoči kmalu po 11. uri so se nemški aeroplani zopet približali Londonu. Na predmestju so vrgli več vžigalnih bomb. V nekem predmestju je tudi nastal požar, čegar sij je bilo mogoče daleč videti. V mraku je nad Temzo priletelo okoli 200 nemških aeroplanov, toda angleški letalci so jih pregnali.

Bolgarija prevzame Dobrudžo 11. oktobra

Rimski radio je sporočil vest iz Sofije in Beograda, da so pogajanja med Bolgarijo in Romunijo za odstop Dobrudže Bolgariji do podrobnosti končana in da začne bolgarske oblasti s prevzemanjem in zasedbo odstopljene Dobrudže že dne 11. oktobra.

Novi državljani

Po poročilu zveznega ameriškega urada za naturalizacijo in priseljavanje v čikaškem območju za fiskalno leto, ki se je končalo dne 30. junija letos, je bilo podeljeno državljanstvo Združenim državam 30.293 priseljencem samo v tem območju, ki vključuje države Illinois, Indiana in Wisconsin. Od teh je bilo 16.600 moških in novi državljani so po rodu iz 41 raznih držav. Največje število je bivših državljanov iz Poljske, in sicer 5313, potem iz Nemčije 4340, pa iz raznih strani kraljestva Velike Britanije 3225. Iz Italije jih je 2531, iz Rusije 1747, iz Čehoslovaške 1620, iz Švedske 560, iz Danske 409 in nadalje v manjšem številu iz drugih dežel. Bivših Jugoslovancev je bilo vsega skupaj 1714 v tem območju.

— "Jugoslovanski Kurir"

Italjani bombardirajo Sueški kanal

Poročilo iz Rima pravi, da so italjanski aeroplani bombardirali Sueški kanal in egiptsko-palestinsko železnico med Port Saidom in Ismajlijo.

Delavske Vesti

Delavski urad brez predsednika

National Labor Relations Board je bil v sredo brez predsednika. V torek popoldne je potekel službeni rok predsednika J. Warrena Maddena, in do takrat predsednik Roosevelt še ni sporočil, če bo njega obdržal ali bo pa koga drugega imenoval na njegovo mesto.

V načelnstvu sta sedaj samo dva člana in sicer Edwin S. Smith ter William L. Leiserson. Če glede kakšne zadeve ne soglašata, ni nobenega tretjega, ki bi pritril prvemu ali drugemu.

Ponovnemu imenovanju Maddena najbolj nasprotuje Wm. Green, predsednik Ameriške delavske federacije, dočim je zanj Daniel J. Tobin, načelnik mogočnega AFL unije razvažalcev.

Razvažalci nameravajo zastavkati

Če se v kratkem času ne zgodi kaj posebnega, bo v New Yorku zastavkalo 20.000 razvažalcev. Stavka je bila odobrena v sredo zvečer. Gospodarji imajo do sobote popolnoma časa za premislek.

Razvažalci zahtevajo 40 urni delovni teden, pet dni dela na teden, poldrugo plačo za overtime ter teden plačanih počitnic. Dosedaj so delali po 44 ur na teden.

Gospodarji pravijo, da so te zahteve pretirane in da jim pod nobenim pogojem ne morejo ugoditi.

Minimalne plače v newyorški hotelih

Pred wage-hour odsekom državnega delavskega departementa v Albany, N. Y., so se začela zaslišanja glede minimalnih plač za ženske in mladoletne, zaposlene v newyorških hotelih.

Za to odredbo so se z vso vneto zavzele naslednje organizacije: AFL unija hotelskih uslužbencev, Newyorška liga volilk ter Združenje neunijskih hotelskih uslužbencev.

Uslužbenici, ki ne dobe v hotelih hrane, naj bi dobivali od 26 do 36 centov na uro. Za vsak obed naj bi pa dobili tri cente manj na uro.

Knudsen posreduje

Boeingova tovarna, največje zrakoplovno podjetje na zapadni obali, še vedno ni na čistem s svojimi delavci.

Podjetje jim noče več plačati, pač je pa že nekajkrat namignilo, da so nekateri delavci praveč plačani in da jim je treba mezele znižati.

Te dni je bil pri Philipu Gustavu Johnsonu, predsedniku Boeingove tovarne, William Knudsen, član predsednikove obrambne komisije. Najbrž sta razpravljala o načinih in sredstvih glede uravnave spora. Ko je Knudsen odhajal iz Seattle, je rekel časnikarjem:

— Po mojem mnenju bi moral sleherni, od najnižjega mehanika do največjega industrijalca, zavijati rokave in posvetiti vse svoje napore domovini. Tekom svetovne vojne so mladi možje in fantje za dvajset dolarjev na mesec na francoskih bojiščih tvegali svoje življenje, nekateri tovarniški delavci, zaposleni pri vladnih kontraktih, so pa zahtevali po petnajst dolarjev na dan.

Willkie išče zaslonbe pri CIO

Willkiejevi kampanjski voditelji skušajo dobiti kakšnega energičnega in borbenega CIO voditelja, ki bi se zavezal za republikanskega predsedniškega kandidata. Doselej ga še niso dobili.

V svojih vrstah bi zelo radi imeli Jamesa B. Careya, 29 letnega tajnika CIO in predsednika United Electrical, Radio and Machine Workers of America, ki ima 170 tisoč članov.

Carey je baje zavrnil njihove ponudbe priznal je pa, da je razpravljal z njimi. Doselej je bil Carey odločno na strani predsednika Roosevelta.

Willkieju ni objubilja podpore še nobena CIO unija, pa tudi pri Ameriški delarski federaciji ima le malo pristašev. Le nekateri stari AFL voditelji, ki že dolgo let oddajajo republikanskim kandidatom svoj glas, so za Willkieja.

Carey ni dosedaj še nikdar javno kritiziral Willkiejevega delavskega rekorda, pač je pa omejil svojo napade na republikansko stranko v splošnem.

Lahko se reče, da je CIO na Rooseveltovi strani, dočim bo skušal Delavsko federacijo pripeljati v Rooseveltov tabor znani delavski voditelj Tobin.

12,000 painterjev štrajka v New Yorku

V New Yorku je zaštrajkalo 12 tisoč unijskih painterjev, ker se niso mogli sporazumeti z gospodarji glede plač, delovnega časa in drugih važnih vprašanj. Zahtevajo 25 centov več na uro in 30 urni delovni teden. Gospodarji se izgovarjajo, da so že zdaj preveč plačani. Zaslužijo namreč po \$1.50 na uro.

Za štrajk so si izbrali najprimernejši čas, kajti okrog 1. septembra se v New Yorku vsako leto preseli več tisoč družin, ki hoče imeti novo stanovanje prepletkano.

Velika ofenziva se bl'ža

United Press iz italijanskih virov poroča, da državi v osišču samo čakata, da se položaj na Balkanu razjasni, nakar se bo pričela velika ofenziva proti Angliji s tem, da bo Nemčija vdarila na angleške otoke, Italija pa na Egipt.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$6.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za šest let \$15.—. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

DUNAJSKA KONFERENCA

Te dni se je vršila na Dunaju konferenca čije izid je bil
že vnaprej znan.

Hitler in Musolini sta v bive avstrijsko glavno mesto
poslala vsak svojega vnanjega ministra, ki sta povedala za-
stopnikom Rumunske in Madžarske, da se morajo sporazumeti
oziroma storiti tako, kot je Hitler odločil.

Če ne! Male evropske države vedo, kaj se pravi zoper-
stavljati se Hitlerjevi volji.

Madžarska in Rumunska se že od nekdaj nič prav pri-
jazno ne gledata. Po svetovni vojni je dobila Rumunska lep
kos Madžarske, predvsem pa Transilvanijo. Polastila se je
tudi Dobruđa, ki je bila bolgarska last.

Najprej je Hitler ukazal rumunskemu kralju Karolu,
naj vrne Bolgarski južni del Dobruđe. Bolgarski kralj Karol
je brez obotavljanja ugodil Hitlerjevi zahtevi. Zdaj pa pravi
Hitler Rumunom, da morajo dati Madžarom Transilvanijo.

Dobruđa ni bila za Rumunsko kdove kakšnega pome-
na. Kralj Karol je kaj lahko prebodel to izgubo.

Vse drugače je pa s Transilvanijo, ki tvori važen del
rumunskega državnega ozemlja ter je življenske važnosti za
rumunsko gospodarstvo.

Hitler je naročil Karlu, naj se sporazume z Madžarsko.
Podrobnosti sporazuma naj bodo določeni na konferenci v
Thurnu-Severin.

Tisto posvetovanje ni imelo nobenega uspeha, pač pa
nasprotno — še bolj je razburilo duhove. Pojavili so se ob-
mejni spopadi, in ni dosti manjkalo, da ni izbruhnila vojna, v
katero bi se zapletle vse balkanske države.

Hitler je aranžiral drugo konferenco, topot na Dunaju.
Ko to pišemo, še ne vemo, kako je uspeła, lahko pa rečemo,
da je Madžarska prodrla s svojimi zahtevami, dasi je bilo
treba dati v zameno nekaj manjših koncesij.

Nemčija in Italija morata za vsako ceno prepričati ivo-
no na Balkanu, kajti balkanska vojna v tem času bi bila ne-
varna njunim načrtom.

Zdaj je na vrsti napad na Angleško otočje, ofenziva pro-
ti Egiptu in zavzetje Sueza.

Pri dosegu teh velikih ciljev hočeta imeti Hitler in Mus-
solini kolikor toliko proste roke.

Vojna med Rumunom in Madžarsko, ki sta obe slu-
žabnici rimsko-berlinskega ošišča, bi zapletla v vojno tudi
Jugoslavijo.

Jugoslavija ve, da ji niti Italija niti Nemčija nista na-
klonjeni, in da bo najbrž razkosana pri temeljiti "reorgani-
zaciji" Evrope.

Balkanska vojna bi ogrozila nameravan napad na An-
glijjo in angleške posesti. Uspeh tega napada je že sam po
sebi zelo dvomljiv, četudi se Nemčija in Italija trdno zana-
šata nanj.

V balkanski vojni bi bila Madžarska napadalka. Gr-
ška, Turčija in seveda tudi Anglija bi bile na strani Rumun-
ske. In na strani Rumunske bi bila najbrž tudi Sovjetska u-
nija.

Neverjetno je, da bosta Rumunska in Jugoslavija napo-
vedali Madžarski vojno. Kakorhitro bi pa balkanski vladar-
ji spredeli, da Hitlerju ne gre z Anglijo vse tako po sreči
kot je zasnova, in če bi se Mussolini v Egiptu opedel, bi prav
dolgo ne odlašali z vojno.

Balkanska vojna v sedanjem času — predno bi se Hit-
ler in Mussolini odločila podjarmiti vse balkanske države —
bi utegnila spremeniti ves vojni položaj.

STRANKE IN SISTEMI

Argentinski kabinet je resigniral, in ustanovljena je
bila nova vlada, v kateri so zastopane vse stranke. Libera-
in konservativci so opustili svoja nasprotja v skupni borbi
proti nacijski in fašistični propagandi.

Argentina je spoznala, da razlike med strankami — do-
kler so stranke demokratske — niso tako velike kot so razlike
med sistemi.

Vlada vseh strank v Angliji se bori proti nacijskim na-
padalcem, vlada vseh strank v Argentini se bori proti tajnim
agentom.

Tako splošno razumevanje v demokratski državi priča
o prožnosti demokracije in o njeni notranji moči.

Slovenci v Kanadi

Nič ne bo škodilo, če napi-
šem iz spominov nekaj vrstic s
pota ali izleta v Kanado, ka-
mor sem šel na povabilo Rev.
Bernarda Ambroziča, ki tam
po Kanadi misijonari.

Pridružil se mi je iz prijaz-
nosti vedno vljuden Mr. Max
Traven in odpeljala sva se v
soboto opoldan. Avto sva na-
ložila z aparati za kasanje in
za snemanje slik.

Dospeli smo do meje Kanade, so
najprej naši ameriški carinarji
zapišali kar peljeva v Kanado,
da ne bi bilo sitnosti potem to
prinesli nazaj preko carinske-
ga mostu, ki se imenuje "Most
miru." Ko sva dospela na dru-
gi konec mostu, sva bila v ro-
kah carinarjev kanadske drže-
ve.

Od tega mostu miru je potem
okrog 20 milj krasne vožnje ob
vodi proti Niagara slapovom
na kanadski strani, ki je druge
države in vlade. Potnik takoj
lahko opazi, da ni več v Ame-
riki, vse je bolj skromno in po-
manjkljivo kot je v Ameriki.

Rečem, da sem se osvedočil
o mnogih stvareh, o katerih še
nisem bil poučen, o življenju
naših rojakov v Kanadi. Ne-
kaj bo o tem, kakor si naredijo
udobno življenje, nekaj pa o
tem, v kakšnih okolištinah se
nahajajo v pogledu njih vlade
in po-tavnih odredb. V prvem
me zelo veseli, da vem, da si je
tam ustanovilo mnogo naših
rojakov svoj domek in zasu-
garo življenje od dela svojih
rok na tem kar pridelajo na
svojih farmah. Vsem nam je
znano, da je Kanada ogromna
dežela, bogata zemlja.

Tu v teh krajih je pa izvan-
redno rodovitna zemlja, kjer
so se je oprijeli obdelovati tu-
di številni naši rojaki. Tu se
ne gre za velike farme po 75 in
sto akrov, kakor jih imajo v A-
meriki mnogi naši rojaki. V
Kanadi je dovolj le nekaj a-

krov zemlje, zadostuje že 5 a-
krov, da se družina s tem pre-
življuje. Temu bo mogoče kdo od-
majal z glavo, toda, govoril
sem z več možmi, ki imajo 5 in
več akrov, pa ne več kot 20 ali
25, redko 50 akrov zemlje in
obstoje ter napredujejo. Ne da
bi delali v tovarnah, ki jih ni.
Da bomo lažje razumeli, naj
pojasnimo sledeče:

Ko sem vprašal, kako je mo-
goče uspevati s tako malimi
farmami, mi je mož odgovoril
takole: "V aprilu že prodajamo
s farne špargle, za tem pri-
dejo jagode, za tem sladke in
kisle češnje, potem maline in
druge jagode, za tem tomatos.
končno pa grozdje in jesen-
ni pridelki in sadje." Lahko sem
verjel možem, saj sem videl, da
so vsepovsod vinogradi s sad-
nim drevjem mnogo breskev in
sliv. "Vse lahko prodamo pre-
kupcem," so mi povedali.

Potem sem jih vprašal po
ceni zemlje njih farm. Odgo-
vorili so mi, da je cena napram
tem tudi velika in sicer taka-le:
En tisoč stane akre take dobre
zemlje, je sicer tudi cenejša,
vendar se pa računava povsem za
dobro zemljo tisoč za akre iste.
Torej, če ima pet akrov, pome-
ni, da je farma vredna 5 tisoč-
čakov s hišico, ali še več. Ima-
jo pa med 5 in med 20 akri ze-
mlje, nekateri tudi več, ki so si
že pomagali naprej. Vse to
naseljevanje tam je pa še tudi
bolj novo in bi rekel mlado, se-
daj še v evetju, vedno več in
več se jih tam naseljuje, radi
tega je pa tudi prišlo v poštev
za ustanovitve svoje lastne cer-
kve. V ta namen smo se pa tu-
di zbrali v nedeljo 18. avgusta
na svoje veliko začudenje, da
nas je bilo toliko tam, ko ni no-
ben vedel drug za drugega, da
se bomo tam videli.

Kakor sem že v začetku do-
pisa omenil, o možu v ružavi
suknji, o Rev. Bernardu Ambro-
ziču, da zbira skupaj raztre-
sene rojake in jih vabi v skup-
ni božji hram, kjer naj bi imeli
svoje zavetišče in središče.

Kaj smo videli in slišali?
Slovensko petje na koru, peli
so lepo otroci slovenskih star-
šev med obema sv. mašama.
Slišali smo dvakrat slovensko
pridigo Rev. Bernarda. Dva-
krat je maševal hrvaški misjo-
nar Rev. Raphael Gršković O.
M. C., ki deluje med Hrvat-
i, kakor deluje Rev. Ambrozič
med Slovenci. Slišali smo da-
lje tudi pele litanije na slove-
sen način, kjer jih pelo naprej
z duhovniki tudi 12 mož in
ljudstvo je odpevalo glasno zu-
naj pred podobo Marije Po-
močnice, ki je bila istočasno
tudi blagoslovljena po župniku
cerkve sv. Jožefa, Rev. Web-
stru v Grimsby, pod katerega
župnijo spada kot podružnica
tudi ta cerkev in še dve druge
na podoben način misijonstva.

Za tem slovesnim programom,
kjer je bilo še par govorov, se
je vršila slovesna procesija z
Marijino podobo v cerkev, kjer
se je vršil blagoslov in je pela
vsa cerkev, navzočih je bilo 5
duhovnikov.

Na obrazih ljudi je bilo polno
veselja in zadovoljnosti, to naj
bi tudi ostalo v navadi enkrat
za vsako leto, kjer bi se na isti
način zbirali skupaj.

Naj k temu omenim še kakš-
ne piknike, lahko imajo v Ka-
nadi. Tisti, ki bi šli v Kanado
z namenom, da se ga bodo

H. PETROVIC
Restavracija — domača
kuhinja
Pivo in Vino
POND ROAD
R O N K O N K O M A, L. I.
Tel: Ronkonkoma 8668
P. O. Box 102

4x Friday

Na pikniku pošteno nasekali in
da bodo zapeli nekaj zdravice
pri bari, se bi zelo zmotili. Prst
na usta in pssst — tiho v nede-
ljo za opojno pijačo, gorje te-
mu, ki bi se pregrešil in prodal
kozareček piva, kaj še žganja!
V Kanadi še nikomur na misel
ne pride, da bi v nedeljo pijan-
ce igrali.

Na cerkveni veselici, bi rekel
kakor je bila ta dan, smo imeli
sladolep in sladko pijačo. Ko
je bila ura tri, je vsega zmanj-
kalo. Rečem pa, če bi se tam
smelo točiti pivo ta dan, da bi
bil piknik tak, da bi bil velik
finančni uspeh. Ljudje so se
potem v senci razgovarjali, kaj-
ti bil je lep in vroč dan, potem
pa polagoma razšli k svojim
prijateljem in na vse strani, to-
da noben ga ni imel "pod ka-
po." Take vrste pikniki so v
Kanadi, mogoče da je to bolje,
kot da je drugi dan težka gla-
va pa prazen možniček.

Med tem časom sem imel pri-
liko obiti-kati par družin na teh
farmah: družina Frank Moži-
nova, ki je tam najbližje cerk-
ve. Mr. Možina je doma iz
Mirne, potem pa družina vdove
Mrs. Žužek, ki je vdova po so-
progu, ki je bil brat rajnega A-
lojzija Žužeka, ki je bil odvet-
nik v Clevelandu. Omenjena
družina ima lepo urejeno far-
mo ob novi, 140 čevljev široki
dvotirni cesti, ki je ravno zgra-
jena iz Niagare v Toronto pre-
ko Žužkovice farne, za katero
zemljo so plačali družini za 4
akre 8 tisoč dolarjev in obenem
premaknili hišo in hlev ter vse
moderno uredili za odškodnino
te zemlje. Kdor bi se kdaj pe-
ljal po tej cesti v omenjeni
kraj, bo videl v sredi te ceste
velikanski hrast, ta je bil prej
last Žužkovice družine, sedaj je
ostal v sredi široke ceste, ki je
deljena v dve strani.

S tem sem nekako orisal to
kanadsko stran in naše rojake,
ki so mi vse sami poročali in
pokazali. Rečem in čestitam
našim rojakom, da se oprijema-
jo obdelovanje zemlje in pa ker
se obenem zanimajo tudi za
verski življ. — tak narod bo
vedno ostal kakor hrast, ki ga
ne podre vihar.

Anton Grdina.

Peter Zgaga

Iz starega kraja pride se-
vedno kakšno pismo in kak-
šen časopis. Menda gre pošta
preko Rusije, Sibirije in Ja-
panske in preko Pacifika v
Združene države.

Ljubljanski dnevniki globo-
ko o obžalujejo kapitulacijo
Francije.

S Francijo je izgubila Jugo-
slavija svojo zadnjo zaveznico,
ki je še pred nedavnim res ne-
kaj odločala v svetovni politi-
ki.

Angležem Jugoslavlani prav-
dosti ne zaupajo. Spominjajo
se londonskega dogovora izza
svetovne vojne, po katerem je
dobila Italija z dovoljenjem
Anglije našo Primorsko in pol
milijona naših ljudi.

Pa še drugo našo veliko iz-
gubo so povzročili Angleži,
namreč Koroško.

Angleški plebiscitni komisar
na Koroškem je bil po svojem
značaju in sipatijah sličen lordu
Runcimanu, kateri je ugla-
jal Nemcem pot k zasedbi Če-
hoslovaške.

Na koga naj se Jugoslavi-
ja opre v sedanjih usodnih ča-
sih?

SMRTNA KOSA

— V nedeljo dne 25. avgu-
sta je preminila v Huron Rl.
bolnišnici znana rojakinja Mrs.
Terezija Mramor, roj. Nosse, v
starosti 57 let. Zapušča pet
otrok: Josepha, Rose, omož.
Dudley, Justino, omož. Kausek,
Edwarda in Williama, brata
Johna Nosse, sestre Antonijo,
omož. Zabukovec, Mary, omož.
Krall in več sorodnikov. Ro-
jena je bila v vasi Vekore, fara
Krka na Dolenjskem, kjer za-
pušča brata in več sorodnikov.
V Clevelandu je bivala 38 let.

Rojake prosimo, k o
pošljejo za naročnino,
da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

DARILNE POŠILJATVE

v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	—	\$ 2.25
200 DIN.	—	—	\$ 4.50
300 DIN.	—	—	\$ 6.—
500 DIN.	—	—	\$ 9.75
1000 DIN.	—	—	\$19.—
2000 DIN.	—	—	\$37.—

V DINARJIH

V LIRAH

100 LIR	—	—	\$ 5.80
200 LIR	—	—	\$11.25
300 LIR	—	—	\$16.65
500 LIR	—	—	\$27.50
1000 LIR	—	—	\$54.—
2000 LIR	—	—	\$107.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-
redno vozijo, tudi za izplačila denarnih
pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim,
ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-
poročamo, da ga pošljejo po C A B L E
ORDER, za kar je treba posebej plačati
\$1.—.

Vseled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in
Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo
v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge ev-
ropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
11 : POTNIŠKI ODDDELEK : 11
216 West 18th Street, New York

Francije ni več. Anglija kaj
rada žrtvuje kakšno majhno
zaveznico, če se je zdi, da je
to angleški politiki v prid.

Ali naj se brati z Italijo ali
z Nemčijo, ko vendar vnaprej
ve, da bi tako bratstvo ne pri-
neslo nobene koristi?

Ostane le še Rusija, glede
katere so pa mnenja deljena.

Ali bo imela Rusija v odlo-
čilnem trenutku za Jugoslavi-
jo kakšno dobro besedo? Kako
dolgo bo trajala zveza med
Rusijo in Nemčijo? S kakšnim
namenom je Rusija sklenila to
zvezo?

To so vprašanja, ob čijih re-
šitvi si razbijajo glave najbolj-
ši politični izvedenci.

Jugoslavija se na svojo la-
stno moč ne more zanašati, pa
naj je njena armada še tako
junaška, naj so njene utrdbe
še tako popolne in naj je njena
zračna sila še tako izveščana.

Samostojna bo, če ji bodo
pustili samostojnost. Da bi si
samostojnost z orožjem zaščit-
ila, je v tem času nemogoče.

V čigavem računu in načrtu
je Jugoslavija, se ne ve. Mogo-
če sta si Mussolini in Hitler v
mislih že razdelila ves Balkan.
Mogoče je Rusija že vnaprej
določila usoda balkanskih na-
rodov?

Edina vplivna demokracija,
ki je še ostala v Evropi — An-
glija — si z velikimi žrtvami
prizadeva rešiti svojo lastno
kožo.

Mogoče bodo diktatorske dr-
žave poražene. Tudi v tem slu-
čaju ne bo Evropa več taka
kot je bila pred svetovno voj-
no.

Malih držav je bilo toliko,
da so bile druga drugi v na-
poto. Sistem majhnih samo-
stojnih držav se ne bo več ob-
nesel.

Ideja o evropski federaciji
je bila nekoč v zametih politi-
kom in državnikom.

Preko noči res ni mogoče
vresničiti take ideje, toda zdi
se, da bo naposled evropska
federacija edina pot.

Severni Ameriki se v tem
pogledu najbolj približuje Ju-
žna Amerika, ki je sicer raz-
deljena v precej samostojnih
republik, katere se po svojem
notranjem ustroju ne ločijo
prav dosti druga od druge.
Zaenkrat sicer še ni govora
o kakšni enotni državi, ki bi
obsegala vso Južno Ameriko,
toda na razpolago so vsi po-
goji. Oviro tvorijo pa le sebi-
čni politiki.

In v severni Ameriki? Ali si
morete biti dve deželi, ne sa-
mo v zemljepisnem, pač pa tu-
di v čustvenem pogledu bližji,
kot so si Združene države in
Kanada?

Začetniki sedanje vojne se
niso zavedali, da bo to vojna
velikega preoblikovanja.

Če ne ostali svet, se bo že
vsaj Evropa povsem preobli-
čila. Ne po Hitlerjevih in Mus-
solinijevih načrtih, kajti to bi
bilo katastrofalno zanj.

Najstarejša evropska demo-
kracija Švica že nad šeststo
let nemo pridiguje svetu, da
je sožitje narodov mogoče.
Treh po značaju tako različnih
narodov kot so Nemci, Italija-
ni in Francozi.

In če morejo v Švici že toli-
ko stoletij tri narodnosti v slo-
gi živeti, čemu bi ne bilo na
evropskem kontinentu zmognih
sličnega sožitja trideset ali še
več narodov?

Kratka Dnevna Zgodba

DAMIR FEIGEL:

Himen na kmetih

Domači sin pri Čuku se je ženil. Stari Čuk je bil imovit kmet, priden in delaven od mladih nog. Rad se je pobahal s svojim premoženjem in po tem se je morala obhajati tudi žejnitev njegovega edinega kar najsičajnejše. Vsi sorodniki do tretjega člena, vsi sosede v okrožju dveh kilometrov so bili povabljeni v goste.

Mirzo predpustno solnce se je že poslovalo od sivih glav gorskih orjakov, ko sta se plazila po strni stezi dva volkova skozi ne baš prijetni sončak proti Čukovemu domovju. Ostra sapa in dolga kamenita steza sta ju tako vzlakotila, da sta zavohala že na petsto korakov pešene podrobnosti Čukove kuhinje.

Da! Lačna sva bila, Ivan in jaz. Porabila sva požitnice po prvem semestru sedmega razreda ter se radostnim srecem odzvala povabilu na pristno kmetičko ženitovanje, kjer poznajo temeljito dobra dela usmiljenja, kjer nasitijo lačne in napojijo žejne. Sicer bi lahko oblekli tudi nage, ker sem izgubil pe poti dva gumba, moj prijatelj je pa pustil svoj ovratnik doma menda iz previdnosti, da mu ne bi nagajal preveč med večerjo.

Prišla sva in sprejem je bil veličasten. Vsem známim in neznamim gostom je predstavil naju gospodar sam, vesel, da nista odbila njegovega povabila. Odkazali so nama mesti pri dolgi, belopogrbenjeni in kar najvažnejše: prepolni mizi.

Jedilnega lista nočem popisovati, ker ne bi prišel do konca, ker bi začela celo Klio, boginja vesoljne zgodovine cediti sline, ki bi jih bilo gotovo za majhno ploho. Obžalujem, da imam samo pet prstov na vsaki roki, čim več bi jih imel, tem več bi jih obilnil pri takih spominih.

K vsakemu jedilu me je lakota k vsaki merici pa žela navdajala z neukročenim pogumom, kakor je navdajala Jef-

tejeva prisega njegove čete v znani Gregorčičevi pesmi. Tik mene je sedelo kmetičko dekle, ki je vključ svojemu 18. letu že prekorajlo meje telesne vitkosti in se približevalo pragu onih barak, v katerih se razkazujejo za 20 dinarjev občinstvu po vaseh in mestnih sejnih najdebelejše ženske. Ime ji je bilo Natalija. Ko sem se nemalo začudil njenemu gosposkemu imenu, mi je povedala, da so svoj čas dajali obna meklo gospe notarjevi in ker je očetu tako ugajalo notarkino ime, so krestili njo kot prvo hčerko Natalijo.

Vsi, vsi smo se radovali. Edino nevesta je zavračala vsako jed, ker je hotela ostati zvesta slovenskemu reku: — "Braniš se, ko kmečka nevesta." Premišljal sem občutke, ki morajo obdajati mlado nevesto, ki jo celo tako omrači, da bi darovala najlepši kos pečenke, najdebelejše puranovo stegno, najpikantnejšo kranjsko klobaso za gorak poljub svojega ženina. Občutki, občutki napravijo res največ neumnosti! Toda idealno poslopje mojih misli se je kmalu porušilo. Šel sem namreč na sveži zrak in opazil mimogrede nevesto samo v svoji sobi.

Skozi priprta vrata sem gledal, kako si je virtuosno rezala svinjsko kračo, med tem ko so krasile velik krožnik pred njo dobre klobase, med tem ko je caroval pred njo liter vipavca. No, sedaj sem razumel njeno sramežljivost pri večerji! — Ideali, ideali!

Bilo je polnoči. Dobra kapljica je zasedla vse postojanke po glavah zbranega omizja. Zabava je postala živahna, kar naenkrat vstane Ivan, pomežikne mi skoraj nevidno in začne pravečti "toast." Nazdravil je nevesti, nazdravil ženinu, pozdravil zbrane goste, potem se pa spustil s kolosalno zgovornostjo na drugo polje in vsaka tretja beseda je bila tu-

Ljubimec pod pokrovom

IV Milanu je z visoko nato-vorjenega voza na prometni cesti padel z velikim ropotom precejšen lesen zaboj na tla. Pešci so z vzkliki že opozorili voznika na to, ko so v svoje začudenje opazili, da je vstal med razbitinami, ves pokrit z lesno volno. neki gospod, pogledal zmedeno okrog sebe in pričel potem bežati. Prometni policist se je zdrgnili ljudmi in voznikom spustil za njim. Nastal je divji lov, ki se je končno ustavil pred nekim policijskim komisariatom. Tam se je nenavaden dogodek prav tako nenavaden pojasnil.

Giacomo P. je mlad mož, ki se je šele pred kratkim poročil z nad vse ljubosumno žensko. Menda je imela za to povode, kajti mladi mož je hotel obiskati svojo nekdanjo ljubico, ki se je hotela baš preseliti iz Milana v Turin. Ženi je dejal, da ima neko sejo in da ga popoldne ne bo domov, potem je odšel in ni slutil, da ga žena zasleduje. Sredi ganljivega postavljanja od nekdanje izvoljenke pa je nenadno zagledal ženo, ki je stala na nasprotni strani ceste. Baš v tem trenutku pa se je zganila in jo začela odločno mahati proti hiši, v kateri je bil.

Giacomo je pobledel. Kam naj se skrije, da ne bo škandalu? V stanovanju so bili že vsepovsod pripravljeni kovčegi in zaboji. Kaj je bilo torej naravnost, nego da se je mladi mož v svojem obupu odločil, da zleze v velik zaboj in povezne pokrov nad seboj. Konaj se je to zgodilo, je že pozvonilo. Nekdanja ljubica je za vse primere zabila dva žebčja v pokrov zaboja. Ni pa bila Giacomoova žena, bili so delavci, ki so prišli, da odnesejo zaboj in

kovčege na voz. Mladi ženski niso dali niti toliko časa, da odpre usta, temveč so enostavno pograbili baš zaboj, v katerem je tičal Giacomo, in odnesli so ga. Seveda ni mož v njem nobene zini, šele tedaj, ko se je voz premaknil, je skušal na vse načine pokazati ljudem, da je v zaboji, toda nihče ga ni slišal. Naključje je potem hotelo, da je zaboj zdrknil na cesto in se razbil. Policijski komisar je dejal: "Imeli ste res srečo — prvič, da vas niso naložili za Turin, drugič da ste pred vsem našli svoji ženi."

TAMFUI — VRAŽJA IGRA Z NOŽEM.

Iz Tokija poročajo: — Nedavno je v bolnišnici japonskega mesta Kobe umrl v veliki revščini človek, ki je spadal k najslavnejšim lovcom na zveri in slone na svetu. Iz njegovih lastnih zapiskov, ki jih je zapustil Mat-Thien Rudel, spoznamo, da ga je uničila igra in da je trikrat zaporedoma v najrakšjem času izgubil svoje težavno pridobljeno veliko premoženje z igrjo tamfui, ki je ena najbolj svojiskih iger na Daljnem vzhodu in na Japonskem strogo prepovedana, a je dovoljena na Kitajskem in v Indokini in ki je zahtevala že na tisoče žrtve.

Tamfui je prav za prav igra spretnosti, ki jo pa z velikim strastjo igrajo. Igralci narišejo s kredo velike kroge na tla, kamor zapišejo številke. Nato skušajo z majhnimi noži zadržati številke v krogih, ki so si jih zapisali. Opazovalec kar ne more razumeti, kako utegne takšna preprosta igra igrance tako do strasti razvneti, tako da jo je Japonska morala najstozje prepovedati in se prestopki kaznujejo z ječo. Malokdaj pa je bila ta igra nevarna Evropejcem, a rajni Mathien Rudel je bil tu izjema.

Svoje prvo premoženje si je napravil kot upravitelj nasadov v Indokini. Spoznal je igrjo tamfui, začel je v njeno oblast in je postal berač. Nato je postal lovec na zveri in slone. Z bogatim plenom, s slonovo kostjo, s kožuho vno zveri in z dragulji se je čez tri leta vrnil iz džungle. A komaj je bil prišel v Hanoi in je svoje zaklade spravil v denar, ko ga je vnovič obsedla vražja igra in je spet iskal sreče v tamfuiju. Toda ni bil zadosti spreten. Čez nekaj dni je bil že berač. Spet se je odpravil v džunglo, delal je več let ko črna živina in se je vrnil s premoženjem, ki ga je pa prav tako izgubil kot že dvakrat prej. Vsega v mrzlici in na konen moči so ga prinesli v bolnišnico v Kobeju, kjer je zdaj umrl.

Zgodovina divjakov Kivarcev

V pismu iz Ekvadorja Rev. Trampuž, ki je v misijonarski službi med Indijanci v tej južni deželi pragozdov, nadaljuje svoj zanimivi spis o indijanskem rodu Kivarcev...

(Nadaljevanje)

Prvi jutranji žarki vzhajajočega solca so se odigravali na obrazih znagoslavnih Sevillanskih potomcev, tistega jutra 1. marca leta 1718, ko so se vračali na svoj stari dom "La ciudad" jih je pričakoval z največjim veseljem. Na njihovem povratku jih je spremljalo petje, vriski in tudi žvižganje, ki se je razlegalo daleč naokrog v zeleni šumi. Ni se čuditi. Saj so popolnoma porazili svojega smrtnega sovražnika, divjaka Kivarca, ki je tatinsko prežal na njihovo življenje.

Potom petja, vriskov in žvižganja so pogumni mladeniči in obdovnanja vredne mladenke pošiljale svojo hvalo ljubemu Stvarniku in dobri Materi božji, do katere so gojili posebno pobožnost, ki so jo podedovali od svojih starišev.

Zahvalo so izražali tudi vrlenu Gabiniju, ki jih je junško in spretno vedel v ta kočljivi in nevarni boj.

Dnevi in tedni so mirno potekali med sladkimi spomini na zadnjo znago, v kateri so mislili najti konec vsem nevarnostim in novim napadom. Ziveli so v miru in sreči. Gabino, ki je samo čuval nad svojimi in iskal večjih ugodnosti, je želel med drugimi spremeniti kraj. "La ciudad", namreč je bila brez horizonta, pokopana v neki dolini kot v loncu. Hotel je zraka, večjega horizonta za oko in boljše zemlje za poljedelstvo. Njegove želje so se uresničile 14. aprila, ko se je nahajal tri ure oddaljen od "La ciudad", proti severni strani. V goščavi je dognal, da se nahaja na obširni ravnini, med dvema rekama, ki sta bili "Upano" in "Jurumbaino" in na drugem bregu reke Upana se je nahajalo staro in sedaj pogorelo mesto Sevilla de Oro, njegov rojstni kraj in pokopališče njihovih starišev.

Vrnil se je z novico med svoje in jim slikal v živih besedah naravno krasoto in bogastvo rodovitne zemlje. Ko jim je razložil svoje mnenje, da bi postavili na novem kraju svoje stalne domove, so se vsi razveselili in odobrili Gabinov načrt.

Še par mesecev so ostali na starem kraju, medtem ko so moške pohajali vsak dan na krasno ravnino, da postavijo začasne bajte svojim družinam. V mesecu septembru istega leta so se nastanili na slavno zgodovinskem kraju, ki obstoja še danes in se imenuje

"Macas", slavnj Macas, ustanovljen dne 17. septembra leta 1718. Njegov ustanovnik nam poznani junak Gabino Rivadeneira.

Ker Macas igra važno vlogo v zgodovini divjaških rodov, moram, kot sem začel v prejšnjem svojem spisu, opisati vse, kar se tega tiče, da potem nadaljujem z mojo zgodovino, divjakov Kivarcev.

NOVI KIVARSKI NAPAD NA MACAS

Dnevi, tedni, meseci in leta so se pogrezala v nenasitni prepad večnosti. Kakor sem omenil na koncu prejšnjega dopisa, je za Macas prišel žalosten dan s prihodom strašnega Jakuna, pravega razbojnika, ki je bil strah vse okolice.

Bilo je prvo nedeljo meseca avgusta, leta 1737.

Po štirih letih ustanovitve Macasa so prosili vsi Macabeji Riobambeškega škofa, da bi jim poslal enega duhovnika. Radevolje je ugodil tedanji škof njihovim željam, in poslal mladega Španca. Slučaj je hotel, da se je ta duhovnik nahajal v dneh ted dogodke v Riobambi. V njegovi navzočnosti ga je nadomestil Gabino, ki je vsako soboto in nedeljo vodil molitve skupaj s svojimi sorojaki. Tisto prvo nedeljo so se zbrali zjutraj v cerkvi, da opravijo krščanske pobožnosti potom molitve, ker niso imeli prilike prisostvovati pri smeli daritvi. Ob poltrih popoldne so se tudi zbrali z Gabinom na čelu pri večerneah in volitvi svetega rožnega venca. Majhna cerkev-kapelica je bila polna.

Tropično solnce je pošiljalo navpično svoje žareče trakove na Macas. Velika vročina vse povsod. Vsa narava je živela vesele urice, ki so pa trajale tako malo.

Pravi zgodovina, da je tistega popoldneva ostal doma samo Eusebio Rivadeneira, Gabinov bratranec. Malarija ga je trla, tako da radi vročice ni mogel prisostvovati z drugimi v cerkvi. Sedeč na stolu v kotu svoje bajte, je premikal ustnice, medtem ko so njegovi prsti pobirali zrno za zrnom starega roženvenca. Tiho je molil in se priporočal Devici Mariji. —Ni še skončal moliti, ko začne nek čuden šum zunaj. Vstane, se približa k steni, ki je bila iz bambusa in pri eni luknji vrže svoj pogled ven.

Sprva se je ustrašil, ko je videl nebroj divjakov Kivarcev, ki so se bližali hiši njegovega brata. Oboroženi do zob so vdrl v njo in jo začeli preiskovati. Brž je izginil skozi kuhinjska vrata in četudi so mu bile noge šibke, je hitro korakal proti cerkvi, da obvesti Gabinja o Kivarcih.

Kot strela iz jasnega neba je padla strašna novica med molečo množico. Pustili so molitev in se oborožili z vsem, kar je dosegla roka.

Svečniki, stoli, koli, lestve, vse je bilo v njihovih rokah. Na Gabinovo povelje so izstopili iz cerkve, vedno na čelu tega, da se branijo pred sovražnikom.

Na prvi pogled Gabinija se je zdelo, da temu upada upanje. Saj je imel pred očmi veliko število dobro oboroženih divjakov.

(Konec tega poglavja bomo končali v jutrišnji številki.)

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prilaga nite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skusate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA:**
San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO:**
Pueblo, Peter Oulig, A. Sattis
Walsenburg, M. J. Bayak
- INDIANA:**
Indianapolis: Frank Zupančič
- ILLINOIS:**
Chicago, J. Berch
Cicero, J. Fabian (Chicago, Ozero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Warick
- MARYLAND:**
Kittsmler, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN:**
Detroit, L. Plankar
- MINNESOTA:**
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gogla
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Povle
Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA:**
Roundup, M. M. Panjan
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:**
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:**
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strubach
Little Falls, Frank Maas
- OHIO:**
Barberton, Frank Froha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Stanin
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumde
Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON:**
Oregon City, J. Koblar
- PENNSYLVANIA:**
Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Bresovec
Coverdale la okolica, Mrs. Ivana Ruznik
Export, Louis Spangl
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamas
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Johnstown, John Polants
Kraya, Ant. Tauschell
Lawrence, Frank Balloch
Midway, Joud Zast
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Eren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan ...
- WISCONSIN:**
Milwaukee, West Allen, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kakes
- WYOMING:**
Rock Springs, Louis Tschacher
Diamondville, Jos. Rolian

Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopniko tudi potrdimo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Za ljubitelje leposlovja

- CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik** (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklanem" je ena njegovih najboljših povesti. Cena \$1.00
- MOLOHA. Spisal Janko Kač.** (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrel v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno masčevanje razočarane matere. Cena \$1.00
- MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač.** (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt." Cena 85c
- IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar.** (548 strani.) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50
- KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard.** (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45
- KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London.** (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dobera poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

Gozdarjev sin

Spisal: FR. S. FINŽGAR.

8

Za dva dni, kar je bila prodana krava Gozdarju, so sedeli na večer pri Brencetu doseljski moške krog gorke peči ter se menili o vojski, ki se bo menda spomladj pričela. Tudi Klemen je bil med njimi.

"No, Klemen, kaj ne ti težko čakaš spomladj, da se ti spravijo izpod nog tiste presnete pijavke?" odgovori ga Brencet. "Ko bi moral od spomladj imeti požeruhe, prodaje in pojedjo mi vse, ti ne bi jih imel." prične Klemen.

Toda hitro mu prestreže be do Brencetov France rekoč: "Slišite, Gozdarjevi, kaj vam jaz pravim... Mi fantje smo se tako zmenili, če vam je prav, da bomo za zmitom spodili nreine komarate iz vasi. Lejte, na kaj sem predinočnim našel. Gori le v Delih sem hosto dobil, pa sem se malo zake-nil. Ko sem se v mraku vračal, stopil sam mnogrede h kovaču pogledat, če je popravil cepinu zmo. In notri je sedel tisti spak od Adama, pa nam je take užigal in pravil, da smo se mu vsi smejali in norče brili z njim. Ko sem šel potem tam le za Novinovim plotom domov, čul sem nekaj tiho klicati. Da bi te — koga pa nosi tod okoli? Pa ne izitiče kdo okrog Marjaničnega okna? mislim si, ter tiho skočim čez plot. Pod oknom se je videla dolga postava. Jaz postojim za voglom. Toliko je bilo še svetlo, da sem ga spoznal po tisti veliki čaki veste eden vaših vojakov je bil. Tolika jeza me popade, da poprimem cepin tesneje ter skočim proti njemu. Ali on me je tudi začul in odne-el v dolgih skokih zdravo kožo. Vidite, tako ne dajo miru nobenemu človeku. Da pa ne bodo sleparili okrog dekliev, za to bomo skrbeli mi doseljski fantje. Nametali jim jih bomo ob prvi priložnosti na hrbe, da Lodo pravili po svetu, kako jo znajo Doseljsani zagosti."

"Nikar, France, tega ne smete storiti. Imejte pamet! Kdo drugi bi trpel potem, kakor vi sami? Ti vas gredo tožit in vsi morate nositi puško."

Tako je svari Gozdar.

"Saj se jih moramo odkrižati z lepa. Jutri grem v R., ter povem, da jih dalje ne moremo imeti. Rekel bom pa tudi, da grem sam po Janeza, če ni drugače. Ako hoče, da mu ne bo treba hoditi z malho po svetu, naj se vrne. Če mu je v vojsko iti, naj bo, kakor je božja volja. Ko bi bil prej pameten, bi bilo pa vse dobro."

Čez dva dni je prišel korporal, ki je dovedel neljube goste ter jih je zopet odpeljal. Na ulici so srečali Brencetovega Francea, ki je drva peljal. Strašno ga je pogledal eden izmed njih in nekaj zarobantil. France je pa udaril po konju ter siknil med zobmi. "Boga zahvali, da greš iz Doselja. Sicer bi me pomnil..."

Mrzla burja, katera je vrtela in raznašala snežinke, ki so po malem naletavale na vse strani, je brila zimsko popoldne. V Miheljni gostilni so sedeli štiri moške pri debeli hrastovi mizi, ki je bila pomaknjena k peči.

"Tako, praviš, da so šli danes lovit Poe Hanzo in pa tistega Kranja, ki je prej drvaril todi?" je vprašal mož, na čegar obrazu se je brala tiha žalost. Čelo mu je bilo zgubano v resne poteze, nekaj temnega — kakor oblak hudih skrbi, je leglo po njem, ko se je ozrl na Miheljno ter pričakoval odgovora.

Ta mož je bil Gozdar, ki je prišel na Štajersko poizvedovat po sinu. Prišel je na gosposki, da gre sam po sina, če ga rešijo sekacijona. Rešili so ga, in Gozdar je moral za Janezom na Štajersko. Kmalu je zvedel, kje so drvarili Kranjci in tako je prišel k oštirju Miheljni. Ali žalostne novice je izvedel o sinu. Drugi drvarji so odšli vsi drugam na delo. Janez je pa pustil sekiro, zadel puško in se pridružil razupitemu divjemu loven — Poe Hanzu. To je očeta neizmerno zabolelo in zato ni povedal nikomur, da je nesrečni oče razupitega tatinskega loveca, ki s Poe Hanzo kljubuje vsej gosposki.

"Danes da," odgovori Mihelj. "Pa jaz se bojim, da jih res zalotijo. Ne bosta se nadejala, da bi v tem vremenu kdo lazil za njima. Le poglejte, kakovo je zunaj! Saj bo še vse skupaj zamelo gori v planini. Pa naj jih le! Ona dva jo bosta že unesla, tista golazen od lovec naj pa pomrne v grmoju. Kaj bi se poganjal za judežve denarje. Vsak ima pravico streljati, ne pa samo gosпода!"

"Kaj si rekel, Mihelj, za judežve denarje? Ali je mar odmenjeno tistemu, ki jih vjame, kaj?"

"Seveda je. Kaj še nisi slišal tega? No, se ve, nisi se pač mudil drugod. Ti si hitel, da bi preje fanta dobil ter ga peljal domov starišem. Škoda zanj, če ga dobe v pest, meni se prav snili. Ali vjeli ga pa bodo. Sto goldinarjev dobi vsak, ki pripelje enega teh-le dveh h gosposki, za čba p še enkrat toliko. Za mrtvega pa le pdeset. Vidiš, to je lep zaslužek za tiste zelence. Samo judežev denar je to, tako jaz rečem, nočem ga, če bi mi bilo tudi precej iti ob be-raški palici po svetu."

"Kako se je pa vendar tako spozabil ta Kranjec, da je potegnil s tistim potepuhom. Mar naj bi bil šel z drugimi naprej, ko so tu podelali," vtaknil se je v govor Miheljev hlapec Martin, ki je sedel pri njih.

"Kaj ne poznaš Poe Hanzo? Če ta koga dobi v mrežo, potem ga ne izpusti izlepa. Janez ta pa le za njim sili. Kdo bi si bil mislil, da je ves neumenna na lov. Meni koj od začeta ni bilo kaj prav, da je Poe Hanza vedno vanj tiščal. Pa sem si mislil, fajt je že sam pameten. Če prav gre enkrat z njim, naj ima veselje. Da bo tako prišlo, tega se nisem nadejal."

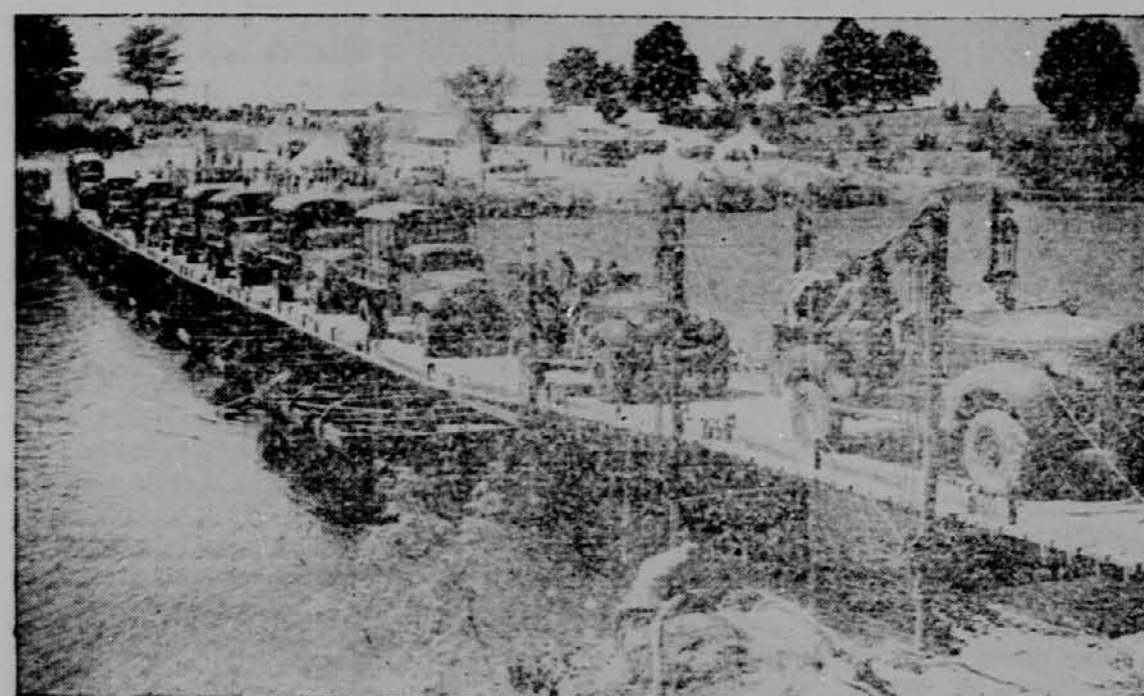
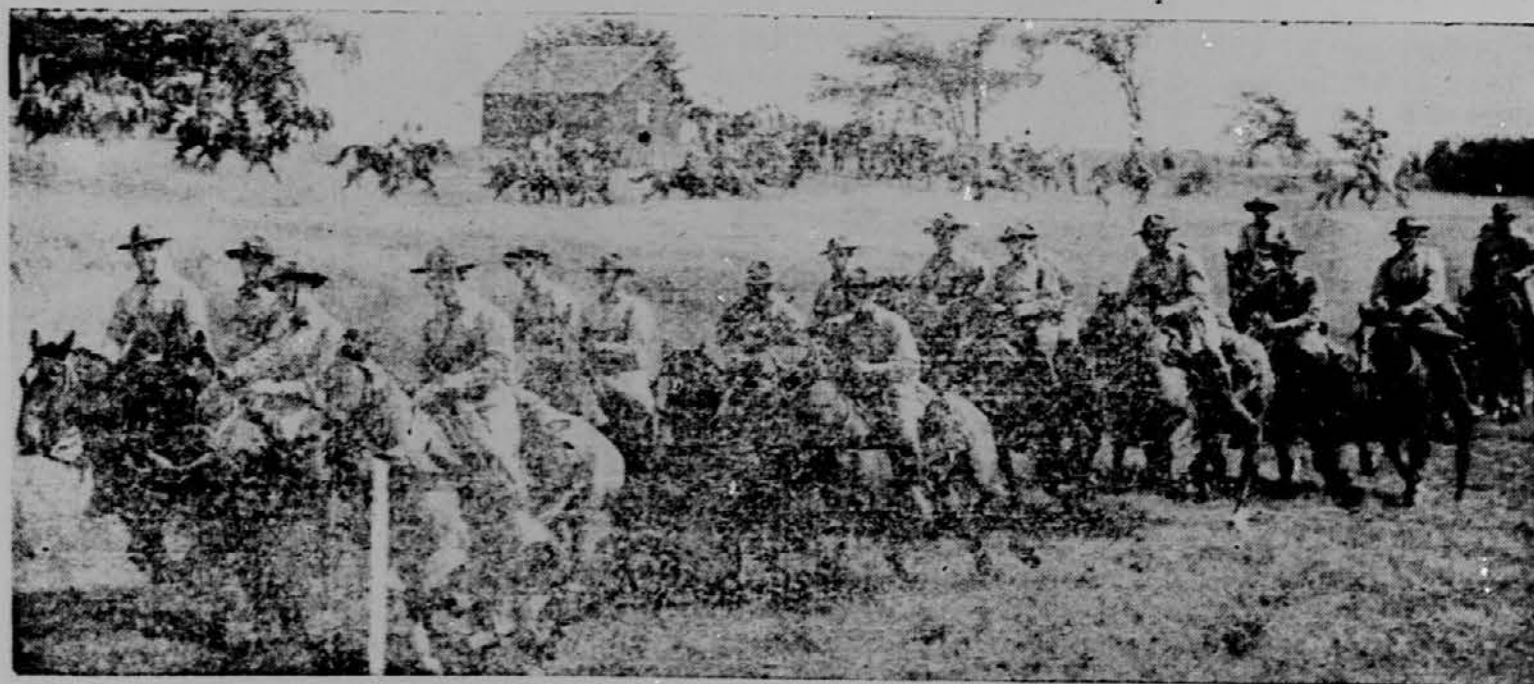
"Streljal je rad že od mladih nog," omeni otožno Gozdar.

Hudo je bilo očetu, ko je to čul o sinu. Toda svoje žalosti ni hotel in ni smel pokazati. Težilo ga je posebno še, ker si je zmerom očelal, da bi bil lahko zapretil vse nezgode, ko bi bil Janezu prepovedal, da ne sme od doma, posebno pa s Surgo ne. To je dalo povod, da je vprašal:

"Ali ni bil še nekdo drugi z Janezom, neki Surga, kakor smo mu pravili na Kranjskem?"

(Nadaljevanje prihodnjič.)

VELIKI MANEVRI AMERIŠKE ARMADE NA IZTOKU

Pred kratkim so se vršile veliki manevri ameriške armade v gornjem delu države New Yorku. Še nikoli v zgodovini ameriške armade se niso zbrali vojaki v taki množini. — Prva slika kaže predsednika Roosevelta z vojnimi tajnikom Stimsonom, guvernerjem države New York, Lehmanom in generalom Hugh A. Drumom na potu na manevre.

Druga slika: Tretji skadron 104. konjenice iz Pennsylvanije napada "sovražnika". Konjenice še vedno drži važno vlogo v moderni armadi če tudi so sedanje armade v večini motorizirane.

Tretja slika: Vojaški tanki in motorizirane enote prehajajo čez reko.

Iz Jugoslavije

Bitka med dvema vasema.

Pred okrožnim sodiščem v Travniku je bila razprava zaradi velike bitke med dvema vasema. Gorski vasič Vitovljani in Korčani, sta se že dolgo časa prepirali zaradi paše, ki si jo prilaščata obe vasi.

Končno je prišlo do spopada, ko je bilo v Vitovljanih cerkveno prošenje, kamor so prišli tudi številni vasičani iz Korčanov. Razvila se je prava bitka, da je bilo veliko kmetov ranjenih, musliman Langib Džemil je bil pa mrtev. Državni tožilec je obtožil 25 kmetov. Sodišče jih je šest obsodilo na tri mesece strogega zapora, 11 na en mesec, vse pogojno za dve leti, ostale pa je oprostilo. Na razpravi se ni moglo ugotoviti, kdo je ubijalec, niti kdo je zadal rane poškodovanim kmetom.

Redka požrtvovalnost mlade zdravnice.

Pred par dnevi se je v neki beograjski otroški bolnišnici dogodil primer redke požrtvovalnosti in globoke ljubezni

do bližnjega, ki dokazuje, da ljudje, ne glede na lastne koristi vse store, da bi pomagali svojem bližnjemu, ki je v potrebi. Darujejo mu svojo lastno kri, da bi mu dali dovolj moči, da premaga smrt. Od silne bede do skrajnosti shujšanega desetletnega dečka — sirota — so pripeljali v bolnišnico. Brez moči so bili njegovi slušni organi, samo velike oči so gledale iz njegovega bledega upadlega obraza. Deček je bil zaradi silne oslabelosti in slabokrvnosti zapisan gotovi smrti, neredno in sunkoma je bilo njegovo malo srce in mrzel pot je močil njegovo belo čelo.

Dve mladi zdravnici, ki že dolgo delujeta po dnevi in ponoči, brezplačno na tem oddelku bolnišnice, sta izjavili, da sta pripravljene dati svojo kri malemu dečku, ko se je pokazalo, da bi bilo to edino sredstvo za rešitev otroka. Poklicni krvodajalec niso bili tako hitro pri rokah, pa bi tudi ne prišli v poštev, ker zahtevajo nagrado, ki bi je pa uboga sirota ne mogla dati. Dr. Mirjana Stefanović in dr. Zagorka Lazarevič

sta hoteli opraviti to delo ljubezni do bližnjega. Obe bi radi žrtvovali svojo kri za ubogega dečka. Ker pa je kri dr. Zagorka Lazarevič po svoji sestavi odgovarjala krvi na smrt bolnega, je ta zdravnica, ki preživlja svoje mlade dni med malimi bolniki, na svoje veliko veselje s svojo krvjo pomagala do zdravja malemu dečku. V zvezi s tem poročajo listi, da je nedavno neki zdravnik, ko je bilo govora o volonterkah po bolnišnicah, zastopal mnenje, da je treba te pomožne moči odpraviti, češ, saj itak ne bodo ničesar sterile, ker brezplačno delujejo. Po mnenju tega gosпода doktorja zdravnik torej ne delajo, da bi koristili splošnosti in pomagali bližnjemu, ampak edino in samo za denar. Da so pa še pravi ljudje na svetu, ljudje, ki imajo srce za svoje trpeče brate in sestre in so pripravljeni žrtvovati svoje najboljše za bližnjega, to sta dokazali obe mladi zdravnici v Beogradu.

Cela vas ogrožena od stekline.

V vasi Šuriceh pri Loznici je nastal te dni strašen poplah, ker je tretjini prebivalcev pretila nevarnost stekline. V vasi se je pojavil stekel pes, ki je ogrizel druge pse in ko so se

ti stekli, so ogrižli vrsto kmetov, nekaj perutnine, svinj in ove. Kmetje so pse pobili, meneč, da je s tem zadeva rešena. Pojedli so meo nekaterih ogrizenih kokoši, svinj in ove. Čim so bile zdravstvene oblasti obveštene o tem tragičnem dogodku, so takoj odpusle v vas zdravnike. Ti se zdaj trudijo na vse mogoče načine da rešijo prebivalstvo pred steklino.

Huda nesreča v rudniku Maslovare.

Iz Banjaluke poročajo, da se je v rudniku Maslovare zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje dveh rudarjev. V rov se je spustilo pet rudarjev, med njimi 30-letni Drago Mirić in 30-letni Juro Ivanović. Vsi so imeli pri sebi predpisane maske za primer dušljivih plinov. Ko so bili že 30 metrov pod zemljo, je Mirić spregovoril in dal znamenje svojim tovarišem, naj beže, ker so se pojavili plini ogljikovega monoksida. Ko je Mirić to spregovoril, je padel nezavesten na tla.

Ivanović mu je prihitel na pomoč, pa se je tudi on onesvestil. Ko so ostali videli, da so v življenju ki nevarnosti, so zbežali, pa so vdihali že toliko plina, da jim je zdravnik v zadnjem hipu komaj rešil življenje. Mi-

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani
Cena 50 centov
Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENSKE PUBLISHING CO.
216-W. 18 St., New York

Jugoslavanski parnik dospel v Ameriko

Dne 13. avgusta je dospel v Galveston, Texas, veliki in najmodernejši jugoslavanski tovorni parnik "Dubrovnik", ki ukrava žveplo. Potem pojde v New Orleans, da nadaljuje z ukrepanjem tovora tobaka, a naposled izpopolni v pristaniščih New Port News in New Yorka svoj tovor z raznim drugim blagom za neko luko v Indiji. Moštvo šteje s častniki vred 32 ljudi, a parnik je last Dubrovnike plovbe. Ladja je bila zgrajena na Angleškem v Glasgowu komaj pred dvema letoma. Opremljena je z najmodernejšimi pritliklinami ter ima 9150 ton nosilnosti.

Pred nekaj dnevi je bil v luki Houston, Tex., jugoslavanski tovorni parnik "Sava", kjer si je takisto naložil robo. Moštvo obeh teh parnikov je bilo zadovoljno, disciplinirano in je moglo biti v čast deželi, pod čije zastavo pluje.

— "Jugoslavanski Kurir"

riča in Ivanoviča so z veliko težavo izvlekli iz rudnika na beli dan. Takrat sta že kazala znake življenja. Zdravnik ju je poskušal rešiti, pa je bil ves njegov trud zaman, v hudih bolečinah sta kmalu nato izdihnila. Preiskava je ugotovila, da sta rudarja sama zakrivila nesrečo, ker bi po predpisih ne smeli nič govoriti in tudi ne dati cev plinske maske iz ust. Sporazumevati bi se morali samo z znamenji.

Gimnazijci so okradli starega lekarnarja.

68-letni lekarnar Josip Fritz je že nekaj časa opazal, da mu iz njegove ročne blagajne v lekarni pogosto zmanjka denarja. Nekega dne mu je bil ukraden celo ves denar iz blagajne v znesku 1900 dinarjev. Lekarnar je tatvino prijavil in izkazalo se je, da je bil neki gimnazijec, sin bogatih staršev, glavni krivec. On in njegovi tovariši so večkrat prišli v lekarno po razna zdravila, pri tem pa so kradli denar iz blagajne.

MLAD PASTIR UNIČIL VELIKO GADJO ZALEGO.

Iz Banjaluke poročajo, da so vroči dnevi izvalili kače iz njihovih skrivališč. Posebno veliko kač mora biti okoli Bosanske Grahove. Tam je mlad pastir našel pod velikim kamnom, ki ga je iz radovednosti privzdignil, ogromen klopčič gadov, iz katerega so sikale številne glavičve kakor majhni zmaji. Pastirček je neustrašno začel pobijati to gadjo zalego. Ker so bili gadje med seboj zviti, ga niso mogli pčiti. Osemnajst gadov je pastirček pobil, ostali so ušli. Pobite gadje je pastir obesil na palico in vasičani so se seveda zelo čudili, ko je prišel domov s tako bogatim plenom.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"